

Nr 607.

Av herr **Johanson** i Norrköping **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 298, angående anordnande av allmän folkräkning.

I proposition nr 298 angående anordnande av allmän folkräkning år 1945 föreslås, att denna bland annat vad beträffar uppgifterna om inkomster och förmögenhet endast skall få partiell karaktär. Detta motiveras dels med kostnadsskäl, dels med den förlängda tid för bearbetningen som en fullständig inkomst- och förmögenhetsstatistik skulle draga.

Vi instämna till fullo i synpunkten, att resultatet av folkräkningen snarast möjligt bör framläggas, och anse till och med att publicerandet av densammes resultat måste ske i väsentligt snabbare takt än vad som varit fallet med exempelvis 1940 års folkräkning. Denna sak synes oss emellertid väsentligen vara en ren organisationsfråga och icke omöjlig att ordna på ett tillfredsställande sätt.

Det är sålunda egentligen endast de ökade kostnaderna som väga mot det ökade värde en fullständig inkomst- och förmögenhetsstatistik ur olika synpunkter skulle ha. Redan ur den allmänna synpunkten att erhålla så stor kunskap som möjligt om vårt samhälles ekonomiska och sociala förhållanden måste en fullständig sådan statistik framstå såsom önskvärd. Det är ett groteskt förhållande att de enda fullständiga tillgängliga uppgifterna om de privata förmögenheternas storlek och fördelning härröra från år 1930 — alltså från en tidpunkt 15 år tillbaka. Även ur synpunkten att statens ekonomiska politik, i detta sammanhang närmast finanspolitiken, bör planläggas och utföras på rationellast möjliga sätt framstår en fullständig inkomst- och förmögenhetsstatistik såsom önskvärd. Som exempel på det stora behovet av en fullständig förmögenhetsstatistik kan anföras, att man vid undersökningen av förutsättningarna för och verkningarna av en engångsskatt på förmögenhet (SOU 1942:52) i huvudsak var hänvisad att lägga uppgifterna från år 1930 som grundval för resonemangen om skattens incidens för olika förmögenhetsklasser, yrkes- och socialgrupper.

Det kan invändas att även en partiell statistik över inkomster och förmögenheter ger tillräckligt säkra resultat angående dels inkomsternas och förmögenheternas totalsumma, dels deras fördelning på olika storleksklasser. I samband med den partiella folkräkningen 1935/36 har emellertid observerats bristande överensstämmelse mellan dennas resultat och uppgifterna från 1936 års taxering om förmögenheterna, vilket enligt ut-

talande i SOU 1942:52 till en del beror »på att det gjorda antagandet om folkräkningens representativitet icke är fullt riktigt». I SOU 1937:42 anföres ytterligare om detta förhållande: »Då likväl den på folkräkningsmaterialet beräknade särskilda förmögenhetsskatten understiger den i verkligheten debiterade, även om hänsyn toges till eftertaxeringar, är det möjligt att i fördelningen av förmögenheterna över 50 000 kronor enligt folkräkningsmaterialet de högre förmögenheterna äro något underrepresenterade i förhållande till de lägre.»

Om det betraktas såsom önskvärt att erhålla uppgifter dels om förmögenhetens fördelning inom olika yrkes- och socialgrupper, dels om förmögenhetsförhållandena inom mindre administrativa enheter, framträda bristfälligheterna i en blott partiell statistik ännu starkare.

Under hänvisning till ovanstående hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 298 måtte besluta, att inkomst- och förmögenhetsstatistiken göres fullständig och icke endast partiell.

Stockholm den 26 maj 1945.

Harald Johanson.

Gösta Kempe.

Set Persson.
